

Ulovte mamuta na vsetínském zámku

Víte, čím se živili naši pravěcí předkové? Z čeho se skládal jídelníček v době ledové? Jistě víte, že před kolumbovským objevením Ameriky nebyly v Evropě známé brambory (stejně jako paprika, rajčata nebo kukuřice). V období pravěku se ale v našem regionu nevyskytovalo ani zelí, mrkev, hrách, rýže nebo pohanka. Neplatilo tedy zdejší oblíbené přísloví: „Zemáky a zelé, živobyť celé.“

STRAVA V DOBĚ LEDOVÉ? ZÁKLADEM BYLO MASO

Stravování doby ledové bylo v zásadě velice jednoduché: základ tvořilo maso, doplněné sádlem, morkem a vnitřnostmi různých zvířat. Dodnes jsou například mezi sibiřskými národy oblíbenou po-

choutkou ještě teplé sobí oči. I když se nejčastěji zobrazují lidé starší doby ledové jako hrdinní lovci mamutů, velkou část jejich jídelníčku tvořili menší až vysloveně malá zvířata (například zajíci). Jídelníček si doplňovali lovem ryb a ptáků, sběrem vajec, brouků a různé rostlinné potraviny.

LOVILO SE VE SKUPINÁCH

Jak ale dokázal pravěký člověk ulovit zvíře, které bylo často silnější a rychlejší než on sám? Větší zvířata jako mamuty nebo v ojedinělých případech nosorožce pravděpodobně lovil kolektivním útokem pomocí kopí. Na rychlejší zvířata používal oštěp – atlatl, který nejčastěji házel pomocí vrhače.

V zásadě jde o menší klacek na jednom konci upravený do podoby krátkého háku. Ten se

OBR.: Názorná ukázka techniky hodu (autor G. Caselli).

zaklesne do prohlubně ratiště oštěpu a následně se vrhá pohybem ruky vpřed. Princip je podobný jako u nahazovací rybařským prutem. Toto drobné vylepšení umožňovalo házet oštěpy na více než sto metrů a to s počáteční rychlostí 150 kilometrů v hodině.

Lovecká účinnost byla kolem 20 až 30 metrů. Atlatlem je dnes dovolené lovit napří-

klad v některých státech USA a po internetu kolují videa s ulovenými jeleny.

Pokud byste si chtěli hod atlatlem vyzkoušet bez rizika konfliktu s lesní správou, navštivte výstavu „Na skok do pravěku“ ve vsetínském zámku. Oštěp je však nastavený na dětskou výšku, proto doporučujeme dospělým při vrhu pokleknout.

Výstava potrvá až do začátku listopadu. V druhé polovině října – v rámci oslav Mezinárodního dne archeologie 2019 – proběhnou tradiční lektorské programy pro školní kolektivy. Tento rok však budou doplněny o komentované prohlídky výstavy, workshopy a tematické přednášky pro veřejnost.

**Samuel Španihel, archeolog
Muzea regionu Valašsko**